

Your Coursework – prace przedkładane do oceny

Poradnik dla kandydatów przystępujących do egzaminów SQA

W przypadku większości kursów SQA do wykonania samodzielnych prac do oceny zaczniesz przygotowywać się zaraz po rozpoczęciu kursu. Poniżej zamieszczamy kilka pomocnych zasad, o których warto pamiętać przed rozpoczęciem pracy nad zadaniami na ocenę.

Zasady te są ważne, dlatego uważnie przeczytaj niniejszą broszurkę – nawet jeżeli samodzielnych prac nie będziesz przedkładać do oceny jeszcze przez jakiś czas lub jeżeli przedkładałeś już prace w poprzednich latach.

Zawarte tu informacje dotyczą wszystkich prac i zadań, nie tylko tych, które zostaną przedłożone SQA do oceny. Informacji na temat kar, jakimi grozi niezastosowanie się do poniższych zasad, udzieli Ci nauczyciel lub wykładowca.

Jeżeli masz jakieś wątpliwości lub potrzebujesz więcej informacji, porozmawiaj z nauczycielem lub wykładowcą.

Wskazówki

W zależności od rodzaju kursu, pracą przedkładaną do oceny może być na przykład projekt, teczka prac lub zadanie pisemne. Niezależnie od rodzaju i formy zadania, samodzielne prace stanowią okazję do wykazania się wiedzą i uzyskania dobrych ocen, które mogą mieć duży wpływ na Twoją ocenę końcową z danego przedmiotu.

Informacje wykorzystywane w pracy możesz czerpać z wielu różnych źródeł – na przykład książek, telewizji, radia czy Internetu. Takie informacje będą podstawą Twojej pracy, a korzystanie z materiałów źródłowych to znakomity sposób na pogłębianie wiedzy.

PAMIĘTAJ JEDNAK, że nie możesz po prostu przepisywać informacji z innych źródeł i podawać ich za własną pracę (w języku angielskim określane jest to terminem *passing off*). Musisz wyraźnie wskazywać, co wykonałeś sam, a co pochodzi z innego źródła.

Wymagania dotyczące każdej z wykonywanych samodzielnie prac przedkładanych do oceny są inne. Szczegółowych informacji na temat konkretnych wymagań dotyczących danej pracy udzieli Ci nauczyciel lub wykładowca.

Niektóre zadania wykonywane są w warunkach kontrolowanych i podczas pracy nad nimi można korzystać ze specjalnie opracowanych informacji – tzw. *resource sheet* (zwanym także *research evidence* lub *processed information*). Bardzo ważne jest, byś zapoznał się z zasadami korzystania z tego rodzaju opracowań oraz zasadami przedkładania ich do oceny wraz z pracą, ponieważ niezastosowanie się do tych zasad może oznaczać utratę punktów, a w przypadku niektórych przedmiotów niezyskanie oceny za samodzielnie wykonaną pracę. Nauczyciel lub wykładowca udzieli Ci niezbędnych informacji na temat korzystania z tych opracowań i przedkładania ich wraz z pracą do oceny.

W przypadku wszystkich przedmiotów na poziomie National 5, Higher oraz Advanced Higher, z których ocena końcowa obejmuje wykonanie samodzielnej pracy, dostępne są ogólne informacje na temat kryteriów oceny. Informacje te zawierają opis zadania oraz związanych z nim wymagań, a także wyjaśnienie sposobu wykonania danego zadania i

tego, jakie materiały należy przedłożyć do oceny. Dowiesz się z nich także, kto będzie oceniał pracę oraz jakie są ogólne kryteria oceny.

Informacje te są dostępne na naszej stronie internetowej, w części poświęconej poszczególnym przedmiotom (pod nagłówkiem „Coursework information”). Znajdziesz je pod następującym adresem: **www.sqa.org.uk/nq**.

Poniższe zasady pomogą Ci w pomyślnym przygotowaniu prac na ocenę.

1. Terminy — prace oddawaj zawsze na czas.

Nauczyciel lub wykładowca ustala terminy składania wstępnych (jeżeli będzie to dozwolone) i ukończonych wersji prac, a obowiązek dotrzymania tych terminów spoczywa na Tobie. Najlepszym na to sposobem jest nieczekanie z oddaniem pracy do ostatniej chwili.

W zależności od rodzaju zadania, postępy w pracy powinieneś regularnie konsultować z nauczycielem lub wykładowcą, aby mogli pomóc Ci w porę rozwiązywać wszelkie pojawiające się problemy i abyś mógł ukończyć pracę na czas. Nauczyciel lub wykładowca powie Ci, jakiej pomocy może Ci udzielić.

Jeżeli masz trudności ze skończeniem pracy w terminie, nie wpadaj w panikę. Porozmawiaj z nauczycielem lub wykładowcą — być może istnieje rozwiązanie, które ułatwi Ci pracę.

2. Liczba słów — nie przekraczaj określonej w wymaganiach liczby słów

Jeżeli w wytycznych do pracy podano maksymalną liczbę słów, masz obowiązek przestrzegania tego wymogu.

3. Źródła — wszystkie jasno opisuj.

MUSISZ opisywać wszelkie informacje pochodzące z innych źródeł — książek, telewizji czy internetu. Nauczyciel lub wykładowca wyjaśni Ci, w jaki sposób należy to robić, ale poniżej znajdziesz kilka ogólnych wskazówek.

- Tekst pochodzący z innego źródła należy ujmować w cudzysłów i wyraźnie podawać, skąd pochodzi.
- Jeżeli praca zawiera wykresy lub ilustracje — źródło, z którego pochodzą, również trzeba wskazać
- Pracę należy w razie konieczności zaopatrzyć w bibliografię (listę materiałów źródłowych), umieszczaną na końcu pracy.

4. Plagiat — nie udawaj, że cudza praca jest Twoją własną.

Zapóżyczona podawana za własną pracę stanowią formę oszustwa określaną jako **plagiat**. Za plagiat uważa się także niepodawanie źródeł informacji i materiałów wykorzystanych w pracy.

Cudza praca, to praca, która została:

- w całości lub części wykonana przez inną osobę;
- przygotowana przez innego kandydata, Twoje rodzeństwo, kolegę lub inną osobę, która wcześniej wykonała pracę na podobny temat;
- przygotowana przez nauczyciela bądź wykładowcę jako materiał dydaktyczny;
- przepisana z książki lub pobrana ze strony internetowej czy banku wypracowań.

Egzaminatorzy oceniający prace z łatwością rozpoznają przypadki plagiatu.

5. Prace wykonuj samodzielnie — chyba że jest to praca grupowa.

Niesamodzielną pracą (ang. *collusion*) podczas wykonywania indywidualnych zadań obejmuje pomaganie innym lub proszenie ich o pomoc, a także udostępnianie im swoich haseł dostępu, plików elektronicznych i materiałów w formie papierowej.

Zasady łamią wszystkie osoby biorące udział w niesamodzielną pracę — nie tylko osoba, która poprosiła kogoś o pomoc. Jeżeli więc kolega z klasy lub roku zwróci się do Ciebie o pomoc, poradź mu, by porozmawiał z nauczycielem lub wykładowcą.

Jeżeli pracujesz z kolegami w zespole (np. nad projektem grupowym), musisz zadbać, by wszelkie przedkładane przez Ciebie do oceny prace pisemne były Twojego autorstwa.

Jeżeli masz problemy z wykonaniem pracy, najlepsze porady uzyskasz bezpośrednio od nauczyciela lub wykładowcy.

6. Język — nie używaj obraźliwych słów ani ilustracji.

Od wszystkich uczniów i studentów przedkładających prace do oceny oczekuje się szacunku wobec innych kandydatów, nauczycieli, wykładowców, egzaminatorów i przedstawicieli SQA — nie używaj więc w pracy wulgarnego, ordynarnego, obraźliwego lub dyskryminującego języka ani ilustracji. Niedopuszczalne jest, by egzaminatorzy musieli sprawdzać prace zawierające tego rodzaju treści.

Pamiętaj, że egzaminatorzy dopilnują, by prace o obraźliwej treści zostały zbadane.

7. Starannie sprawdzaj prace — przed ich oddaniem ponownie je przejrzyj.

Przed przedłożeniem prac do oceny sprawdź, czy:

- przedkładasz wyłącznie swoje własne prace i czy właściwie opisałeś wszelkie materiały źródłowe;
- wszelkie przedkładane przez Ciebie do oceny prace wykonane w poprzednich latach również spełniają powyższe zasady;
- nie użyłeś obraźliwego języka bądź ilustracji;
- zadania wykonałeś zgodnie z poleceniami nauczyciela lub wykładowcy oraz wymogami SQA.

Nie ryzykuj — wykrywanie przypadków plagiatu i niesamodzielnej pracy nie jest trudne.

- Nauczyciele i wykładowcy regularnie czytają setki wstępnych wersji prac i potrafią dostrzec zmiany w używanym przez autora języku i stylu.
- Egzaminatorzy doskonale znają swój przedmiot, a w związku z tym — mnóstwo źródeł i opracowań na dany temat.
- SQA używa programów komputerowych umożliwiających wykrywanie przypadków plagiatu i niesamodzielnej pracy. Programy te porównują sformułowania i fragmenty tekstu z materiałami źródłowymi, z których zostały skopiowane.

Kary — co się dzieje w przypadku złamania zasad?

Złamanie zasad stosowanych przez SQA może mieć poważne konsekwencje. Jeżeli dochodzenie wykaże, że złamałeś zasady, rodzaj zastosowanej wobec Ciebie kary będzie zależał od charakteru sprawy. SQA zadecyduje, jaka kara będzie w danej sytuacji najbardziej stosowna. W zależności od charakteru sprawy, może to być na przykład:

- utrata lub nieotrzymanie punktów
- dyskwalifikacja z danego przedmiotu
- dyskwalifikacja z wszystkich przedmiotów z całego roku.

Przestrzegaj więc zasad i postępuj właściwie na każdym etapie pracy.

Oświadczenie — przeczytaj je i upewnij się, że je rozumiesz

Przed przedłożeniem SQA do oceny wykonanych przez Ciebie samodzielnie prac szkoła lub koledź poprosi Cię o podpisanie oświadczenia. Bardzo istotne jest, byś dobrze rozumiał treść oświadczenia, więc uważnie je teraz przeczytaj.

Potwierdzam, iż:

- zapoznałem(-łam) się z treścią wydanej przez SQA broszurki zatytułowanej *Your Coursework — prace przedkładane do oceny*;
- rozumiem, iż SQA może nałożyć kary na kandydatów, którzy nie zastosują się do opisanych w broszurce zasad;
- prace przedłożone wraz z niniejszym oświadczeniem wykonałem(-łam) całkowicie samodzielnie, a wszelkie źródła wyraźnie wskazałem(-łam);
- rozumiem, że prace te zostaną przedłożone SQA do oceny.

Pamiętaj!

- Zanim Twoja praca zostanie przedłożona SQA do oceny, musisz podpisać oświadczenie.
- Nie podpisuj oświadczenia, nie zrozumiawszy dobrze jego treści. Jeżeli czegoś nie jesteś pewien, poproś nauczyciela lub wykładowcę o wyjaśnienie.

Porady końcowe

Pamiętaj, że nikt nie życzy Ci, abyś nie zdał. Konsultowanie się z innymi osobami w sprawie pracy i pytanie o ich doświadczenia może być bardzo przydatne podczas zbierania informacji na zadany temat — musisz tylko pamiętać, by praca, którą przedkładasz do oceny, była Twoją własną pracą.

W razie wątpliwości poproś swojego nauczyciela lub wykładowcę o poradę — z pewnością chętnie Ci pomoże. Życzymy przyjemnej nauki!